

Farský list

číslo XXII 30.10.2011 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Zvodník

Mesiac november začíname častejšími návštevami cintorínov, spomíname i na našich drahých, ktorí nás predišli do večnosti. Myslíme na nich s láskou, možno aj so slzami v očiach a s bolesťou v srdci. Skráňujeme ich hroby, modlíme sa za nich... Pre každého však znamená niečo iné. Pre niekoho je to dlhoročná tradícia, ktorú nemôže zanedbať, pre iného je to jediný deň v roku, keď navštívi na cintoríne hroby svojich zosnulých príbuzných, pre deti študentov sú to jesenné prázdniny. A pre obchodníkov je to hlavne výnosný biznis. Nie vždy však bolo na svete toľko komercie ako teraz. A táto komercia ničí ducha dušičiek.

Tento zvláštny novembrový čas, spätý s cintorínmi a so spomienkami na našich zosnulých, by nás však mal učiť ešte jednu vec – žiť v perspektíve večnosti. To znamená ceniť si viac to, čo zostáva na večnosť – náš vzťah k Bohu. Máme sa snažiť zveľaďovať všetko to, čo nám daný vzťah pomáha prehlbovať – modlitbu, sviatosti, obetu, no predovšetkým lásku... Každý skutok lásky nás totiž privádza bližšie k Bohu.

Čistá láska nikdy nezahynie – bude naším najväčším pokladom na tej druhej strane života. Žiť s myšlienkou na večnosť tiež znamená uvedomovať si, že sme stvorení pre nebo. Vedieť, že to najkrajšie nás ešte len čaká. Naša vlasť je v nebi – tam nám Ježiš šiel pripraviť miesto, tam nás čaká nebeský Otec.

Uvedený pohľad na večnosť nás ale nesmie odpútať od každodennej reality, od našich najobvyčajnejších povinností, rodinných či iných vzťahov. Ba práve naopak – má nám pomáhať vnímať život v celej jeho hĺbke, mať správny postoj aj k ťažkostiam, aj k radostiam života, prežívať vnútornú slobodu. Nech nám tento novembrový čas na cintorínoch, s modlitbou na perách za našich zosnulých, pomôže pozdvihnúť náš zrak k skutočnému cieľu – k večnému životu.

o. Rastislav (farár)

Svätí divotvorcovia a nezištníci Kozma a Damián (1.11)

Kozma a Damián, najmladší z piatich detí významnej, bohatej a nábožnej rodiny z Arábie, boli svojou matkou Teodotou, ktorú cirkev uctieva ako svätú a jej pamiatku slávi tiež 1. novembra, veľmi starostlivo vychovaní v bázni Božej. Kvôli všetko prevyšujúcim darom ducha mali obaja tak v Kristovej náuke, ako aj vo svetskej učení, veľký úspech a osobitne v lekárskej vede si osvojili nezvyčajné vedomosti. Tej poslednej náuke sa neodдали kvôli zisku a zárobku, ale z úprimnej lásky k blížnemu. Od chorých nikdy neprijímali ani najmenšiu odmenu a samotní pohania, keď videli ich nezištnosť, ich nazvali „nezištníkmi“ (Doslova „bezšrebníci“, .) alebo „bezmzdovými lekármi“.

Obaja títo bratia a lekári sa presťahovali do cilicijského mesta Egeja, a uzdravenia, ktoré tu vykonali, sa rovnali zázrakom, pretože požehnanie Pána Boha, ktorý aj nemožné robí možným a rozkazuje aj samotnej smrti, bolo vždy s nimi. Ak boli pozvaní k chorému, nevchádzali do domu, kým sa najprv srdečne nepomodlili k Pánu Bohu. Vtedy so silnou nádejou v Božiu pomoc urobili znak sv. kríža nad chorým, s rovnakou nádejou mu dali, alebo napísali zodpovedajúci liek a chorí alebo vyzdraveli hneď, alebo cítili zlepšenie, ktoré onedlho viedlo k úplnému uzdraveniu. No podľa mienky týchto sv. lekárov sa

ich dielo pri tomto ešte nekončilo, keď uzdravili telo, snažila sa uzdraviť, zachrániť aj dušu. Uzdravenie chorého neprípisovali sebe, no samotnému Bohu a uzdravených, ak ešte boli v temnote pohanstva, napomínali, aby poznávali pravého Boha, to jest Boha kresťanov, ktorý jediný môže pomôcť v každej potrebe. Srdca týchto tak zázračne uchránených od smrti, naplnené radosťou a vďačnosťou, sa v tomto stave ochotne otvárali náuke týchto apoštolských lekárov, a tak sa stávalo, že iba s malými problémami boli všade počúvaní mnohých pohanov priviedli k poznaniu pravého Boha a k prijatiu evanjelia.

No toto na nich pritiahlo nemilosrdný hnev pohanských kňazov, ktorí všade rozhlasovali, že bratia iba čarami liečia neduhy a podvodom odvádzajú ľudí od otcovskej viery. Keď vtedy na príkaz cisára Diokleciána začalo nemilosrdné prenasledovanie pohanov, dosiahlo od mesto Egeja a tam Kozma a Damián boli prví, ktorých obžalovali pred Lysiášom, cilicijským námestníkom, ako nepriateľov bohov a cisára. Predviedli ich pred námestníka, ktorý sa ich začal vypytovať na ich pôvod a povolanie. Oni odpovedali: „Pochádzame z jednej šľachetnej arabskej rodiny a sme lekári. Jednako chorých neliečime ani tak naším povolaním, ako skôr menom a silou Ježiša Krista.“ Vojvoda na to: „A ja vám prikazujem, aby ste zanechali tohto vášho Boha a slúžili našim bohom. Ináč sa pripravte na najťažšie muky.“ Bratia odpovedali: „Vaši bohovia sú nemohúci a sú iba dielom ľudských rúk. Iba jeden je Boh, ten Stvoriteľ neba i zeme, a tomu slúžime a budeme slúžiť až do smrti.“

V tomto vyznaní boli neochvejní, hoci sa ich cisársky námestník Lysiáš usiloval od neho odvieť rozličnými nemilosrdnými mukami. Najprv ich kázal nemilosrdne biť, a potom ich poviazaných hodiť do morskej hlbiny. Božou silou sa uchránili pred utopením, pretože Boží anjel im rozviazal putá a zdravých ich vyviedol na súš. Na druhý deň ich mučiteľ kázal hodiť do veľkého ohňa, ale ani tu nezahynuli, pretože oheň stratil pre nich svoju prirodzenú silu. Nakoniec ich mučiteľ odsúdil na sťatie mečom, a tak v roku 303 dňa 1. novembra boli za Krista sťatí sv. nezištníci Kozma a Damián a troma iným veriacimi, Leontínom, Antoniom a Eutropiom.

Ich čestné telá boli pochované v Egei, odkiaľ časom boli prevezené do Ríma. Rímsky pápež Benedikt VIII. daroval ich hlavy cisárovi Henrichovi II., ktorý ich s veľkou cťou prikázal uložiť v hlavnej cirkvi mesta Bamberg. A začiatku 17. storočia ich knieža Vilhelm V. Bavorský preniesol do Mníchova do ním postavenej cirkvi sv. Michala, kde sa uchovávajú podnes.

Mená sv. nezištníkov Kozmy a Damiána sa spomínajú v Proskomídií (Proskomídia – prvá časť Božskej liturgie, ktorú kňaz slávi potichu na žetveníku, obetnom stole, naľavo za prestolom. Symbolizuje narodenie a skrytý život Ježiša Krista. Je to vlastne príprava obetných darov, chleba a vína.) Božskej liturgie a pri iných cirkevných sláveniach a obradoch, čo jasne ukazuje, akú veľkú silu cirkiev pripisuje ochrane týchto svätých.

„Ale keď chystáš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. A budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť. No odplatu dostaneš pri vzkriesení spravodlivých.“ (Lk 14, 13-14)

Kozma a Damián, dvaja svätí lekári, slúžili všetkým nemocným, jednako za svoje služby nežiadali ani najmenšiu odmenu, pretože všetko robili iba z lásky k Bohu. Robiť niečo z lásky k Bohu, osobitne trpieť pre Boha, je najlepšia myšlienka a túžba, ktorú sme povinní snažiť sa nosiť v srdci. Je to svätá a dobrá myšlienka, ak všetko, čo robíme a trpíme sme konali, aby sme sa vyhlípeklu. Ešte lepšia je myšlienka, aby čo konáme, alebo čo znášame, sme konali s tým, aby sme si zaslužili večné šťastie. Vieme, že svätí, aj veľkí svätí, boli preniknutí tak jednou, ako aj druhou myšlienkou. No najlepšia a všetko prevyšujúca myšlienka je ak to, čo robíme alebo strádame, sme konali alebo strádali iba zo samej lásky k Bohu. Touto myšlienkou sa často zaoberaj aj ty, človeče, a vzbudzuj ju v sebe hneď ráno pri raňajšej modlitbe a behom dňa ju často obnovuj. Vznášaj sa často dušou k Pánovi a hovor: „Pane, robím to z lásky k tebe, nech to bude tebe na slávu.“ Zvlášť tak konaj, keď máš pracovať, alebo sa namáhať. Tak si myslíš, tak hovoriac určite nájdeš uľahčenie. Chorý, ktorý sa nemôže veľa modliť, je povinný si to často opakovať. Pri pohľade na nebo, ale na kríži rozopätého Spasiteľa, je povinný ústami, alebo prinajmenšom srdcom, a nie jedným aj druhým, hovoriť: „Pane, trpím z lásky k tebe a všetko budem trpieť pre teba, na tvoju slávu, Pane.“ Toto mu bude na útechu a stane sa mu to veľkou zásluhou. Sv. Ján Zlatoústý hovorí: „Nemyslím, že nedostaneme žiadnu náhradu, ak sa nenamáhame kvôli odmene, lebo v skutočnosti kvôli tomu samé bude naša odmena v nebeskom kráľovstve väčšia.“

Sv. Kozma a Damián pochádzali z vyššieho rodu a bohatého domu a predsa viedli život cnostný, kresťanský, svätý. Vysoký pôvod a majetok ešte nie sú prekážkou večného šťastia. Cnosť a nábožnosť

môžu byť spojené s vysokým rodom a bohatstvom. Ide iba o to, aby aj jedno aj druhé bolo patrične používané. Ak ich niekto používa ináč, vysoký rod pre pýchu a hrdosť, pre ponižovanie a utláčanie iných, a bohatstvo na pijanstvo a nehanebnosť, na podplácanie spravodlivosti, tak jedno aj druhé mu poslúžia na večnú záhubu. Život sv. lekárov Kozmy a Damiána v deň posledného súdu zahanbí významných a bohatých, čo si myslia, akoby vo svojom stave nemohli žiť nábožne a byť svätými, alebo akoby skutky nábožnosti boli pre ich stav nepatričné, pretože podľa ich mienky nábožným má byť iba jednoduchý človek, kňaz, mních a pustovník. Akože vtedy obstoja s tými svojimi výhovorkami, s ktorými teraz vystupujú, akoby pri svojich záujmoch sa nemali čas ani pomodliť, alebo akoby pri tak mnohých námahách a povinnostiach nemohli žiť pobožne?

Pane Bože, na prosby sv. lekárov a nezištníkov Kozmy a Damiána vylieč choroby našich tiel, navštív naše duchovné nemoci a spas naše duše. Amen.

Prevzaté (www.furca.sk), spracoval DS

Náš ikonostas: IKONA POVÝŠENIA SV. KRÍŽA

Ikona Povýšenia svätého Kríža bude ďalšou ikonou, ktorou sa budeme zaoberať v tomto čísle farského listu. Táto ikona je umiestnená na našom ikonostase v hlavnom rade na pravej strane. Toto miesto na ikonostase je vyhradené pre ikonu chrámového sviatku. Aby sme lepšie pochopili vyobrazenie na ikone je potrebné poznať pozadie tohto sviatku.

Cisár Konštantín, ktorý pripisoval svoje víťazstva práve znaku kríža, ktorý podľa vnuknutia umiestnil na svoje zástavy, po prvom všeobecnom sneme v Nicei sa rozhodol postaviť kresťanský chrám na mieste Kristovho utrpenia, na jeruzalemskej Golgote. Roku 326 prišla do Jeruzalema jeho matka Helena. Na jej príkaz bol zbúraný Venušin chrám, ktorý dal na Golgote postaviť cisár Hadrián, aby tak bol obnovený prístup ku Kristovmu hrobu. Keďže v Palestíne za Kristových čias bolo zvykom zahrabávať nástroje popravy niekde poblíž miesta exekúcie, pri odkrytí Golgoty sa podarilo nájsť aj aj jamu s tromi krížmi a ceduľou s nápisom, ktorý podľa zmienok evanjelistov bol umiestnený na Kristovom kríži. Ktorý z troch krížov patril Kristovi, to sa zo samotného nálezu nedalo jednoznačne určiť. Jeruzalemský patriarcha Makarios sa vtedy s veľkou vierou rozhodol žiadať si na rozriešenie tejto otázky viditeľné znamenie Božie. Prikázal, aby nájdené pozostatky týchto troch krížov boli jeden po druhom priložené k telu istej ťažko chorej ženy. Po priložení tretieho kríža sa stav chorej náhle zlepšil a bola okamžite uzdravená. Na základe toho Makarios a všetci prítomní usúdili, že práve tento kríž je tou vzácnou pamiatkou, na ktorej Kristus priniesol svoju vykupiteľskú obeť. Zaiste, že nadšení veriaci chceli vzdať úctu tejto cennej relikvii, vidieť ju, dotknúť sa jej. Preto patriarcha Makarios sa aj s krížom odobral na Golgotu, kde bol kríž znovu vyzdvihnutý k verejnej účte ľudu. Keď o deväť rokov neskôr – v roku 335 – bola 13. septembra posvätená veľkolepá Konštantínova Bazilika Vzkriesenia na mieste Kristovho hrobu, nasledujúci deň – 14. september – sa slávil sviatok Povýšenia sv. Kríža.

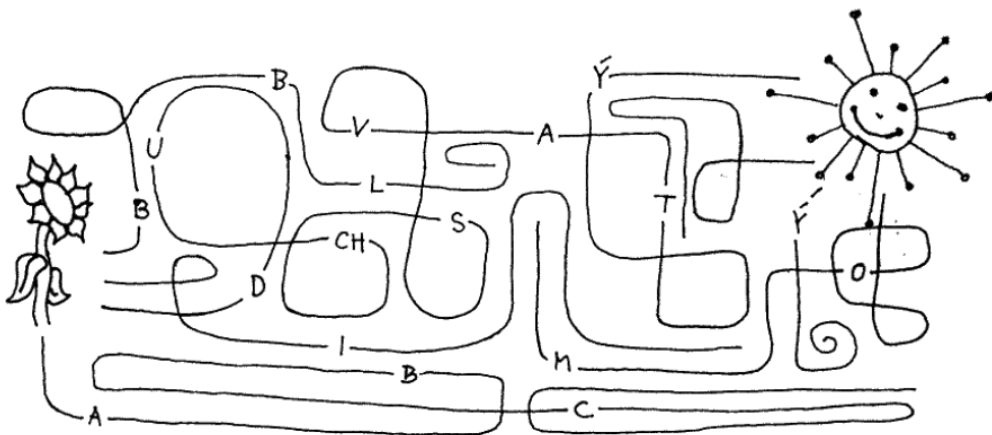
Čo sa týka ikony Povýšenia na našom ikonostase, tak hlavným motívom ikony je jeruzalemský patriarcha Makarios stojací na ambonu a pozdvihujúci trojramenný kríž. Biskup je z oboch strán podopieraný diakonmi a za nimi je vidieť trón. Na ľavej strane pod vyzdvihnutým Krížom stoja sv. Konštantín a jeho matka sv. Helena - apoštolom rovní. Sú hneď rozpoznateľní podľa zlatých korún, ktoré majú na hlave. Zároveň sú zaodiaty do kráľovských purpurových (červených) farieb. Na pravej strane zasa stojí veriaci ľud, ktorí sa zhromaždili k tejto účte. Medzi zhromaždeným ľudom je vidieť mužov a ženy a podľa oblečenia sa dá vidieť tak bohatých ako aj chudobných. V pozadí sa týči mohutný a veľkolepý

chrám Vzkriesenia Kristovho, ktorý dal Konštantín na Golgote postaviť. Po stranách je vidieť ostatné jeruzalemské stavby.

o. Michal (kaplán)

Zábavné okienko...

- Vieš kto nám pomáha na ceste k svätosti hľadať a rozpoznávať Božie svetlo??? Odpoveď nájdeš v tajničke: pomôž kvetinke nájsť správnu cestu ku slniečku a dozvieš sa to...

Príde minister za Mao-ce-Tungom a hovorí:

- Pane, napadli nás Slováci!
- A koľko ich je?
- 5 miliónov.
- A v ktorom hoteli bývajú?

LÚ: Do rúry treba naliať tekutinu. Na jej hladine bude loptička plávať.

Logická úloha...

Loptička v jame

Malému chlapcovi spadla do úzkej hlbokkej rúry pingpongová loptička. Rúra bola len o niečo širšia ako loptička, teda rukou ju vytiahnuť nemohol. Čo by ste mu poradili aby dostal túto loptičku von (bez jej poškodenia)?

Kto je Pánom džungle huhu, kto Pánom vody bublabublabubla, kto je Pánom vesmíru, kto Pánom mojím, poviem vám to- JEŽIŠ, je Pánom mojím, On je Pánom vesmíru, džungle i vody bubla...žblnk.

Prezreté, spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekcov.sk

e-mail: presov.sekcov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou